

מדריך לקריאת נביאי "תרי עשר"

(1050)

אמרו בגמרא על ספר הושע "אידי דזוטר - מירכס", כלומר: מכיון שהוא קטן - יאבד עם יכתב כספר בפני עמצו (בבא בתרא יד ע"ב). ואפשר לומר כמו כן על שאר ספרי שנים עשר הנביאים.

קבוצה ראשונה. נביאים מתקופת ישעיהו (והנלווים עליהם)

"בפרק אחד נתנבאו ארבעה נביאים... ואלו הן: הושע, ישעיהו, עמוס, ומיכה" (פסחים פז ע"א).

הושע נביא לשומרון וליהודה בתקופת ישעיהו: "דבר ה' אשר היה אל הושע בן בארי, בימי עזיה יותם אחז יחזקיה מלכי יהודה, ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל" (א/א).

נישואי הושע כסמל (א-ג)

(39) א. אשת זנונים וילדיה (א); הפך השמות (ב); אשה מנאפת (ג)

תוכחות אפרים (ד/א-ד/א)

(45) ב. "שמעו דבר ה' בני ישראל, כי ריב לה' עם יושבי הארץ..." (ד-ו)

(39) ג. "כרפאי לישראל, ונגלה עון אפרים ורעות שומרון..." (ז-ט/ט)

(34) ד. "כענבים במדבר מצאתי ישראל..." (ט/י-יא/יא)

(31/40) ה. "סבבני בכחש אפרים, ובמרמה בית ישראל..." (יב/א-יד/א)

אפשרות התשובה

(9/40) ה. "שובה ישראל..." (יד/ב-י)

יואל נביא לירושלים וליהודה. זמנו אינו ידוע מפורטי המקראות; לפי קבלת חז"ל היה בימי מנשה. הספר פותח: "דבר ה' אשר היה אל יואל בן פתואל..." ובאותו נוסח בדיוק פתח גם ספר הושע, ואולי בגלל זה בא אחריו.

הארבה (א-ב)

(34) ו. "דבר ה' אשר היה אל יואל בן פתואל. שמעו זאת הזקנים..." (א/א-ב/יד)

(13/39) ז. "תקעו שופר בציון, קדשו צום קראו עצרה" (ב/טו-כו); עצרת תפילה ומענה (ה')

לעתיד לבוא (ג-ד)

(26/39) ז. "והיה אחרי כן אשפך את רוחי על כל בשר, ונבאו בניכם ובנותיכם..." (ג-ד)

עמוס נביא בתקופת ישעיהו: "דברי עמוס אשר היה מתקוע, אשר חזה על ישראל בימי עזיה מלך יהודה, ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל..." (א/א). נבואתו הראשונה מתחילה: "ה' מציון ישאג, ומירושלם יתן קולו". נוסח זה מצוי גם בסוף ספר יואל (ד/טז), ואולי בגלל זה בא עמוס אחריו.

על ישראל ועל שכניה

(31) ח. על שלושה ועל ארבעה (א-ב)

נבואות "שמעו את הדבר הזה..." (ג/א-ה/יז) ונבואות "הוי!" (ה/יז-ו/יד)

(36) ט. "שמעו את הדבר הזה..." (ג/א-ה/ח) [ס בכת"י ל]

(33) י. "המבליג שד על עז..." (ה/ט-ו/יד)

מראות

(46) יא. "כה הראני א-דני ה' והנה..." (ט-ז)

עובדיה זמנו אינו ידוע מפורטי המקראות. נבואתו על אדום מקביל לספר ירמיהו (מט/ז-טז). בסוף עמוס כתוב "למען יירשו את שארית אדום" (ט/יב), ואולי בגלל זה בא עובדיה אחריו.

(21) יב. "חזון עבדיה. כה אמר א-דני ה' לאדום..." (א/א-כא)

יונה נביא בתקופת ישעיהו. על מעשי ירבעם בן יואש מלך ישראל, אשר מלך בימי אמציהו בן יואש מלך יהודה, כתוב: "...כדבר ה' א-להי ישראל, אשר דבר ביד עבדו יונה בן אמת הנביא אשר מגת החפר" (מל"ב יד/כה).

(27/48) יג. בריחה והצלה (א-ב)

(21/48) יג. תשובה ותלונה (ג/א-ד/ג); משל (ד/ד-יא)

מיכה נביא לישראל וליהודה בתקופת ישעיהו: "דבר ה' אשר היה אל מיכה המרשתי, בימי יותם אחז יחזקיה מלכי יהודה, אשר חזה על שמרון וירושלם" (א/א).

(41) יד. חורבן ותוכחה (א-ג)

(28) טו. גאולה (ד-ה)

(36) טז. תוכחה ומוסר (ו/א-ז/ח); צפיה לישועה (ז/ט-כ)